

Huvudman

Karlskoga kommun
info@karlskoga.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Möckelngymnasiet Ro 2 i Karlskoga kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlskoga kommun att senast **fredag den 27 oktober 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning av särskilt stöd, mobiltelefoners användning i undervisningen, skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt frånvaroutredningar. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Karlskoga kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Karlskoga kommun ska vidta följande åtgärder:

Utredning av särskilt stöd

1. Se till att rektorn för varje elev, som anmäls kunna vara i behov av särskilt stöd, startar en utredning. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den **28 augusti 2023** klargöra skyldigheten för personal och elever att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen enligt lärarens instruktioner, eller om de utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 a § skollagen)
3. Se till att upprätta skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning och dessa ska beslutas av rektorn. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 e § skollagen).

Frånvaro

4. För varje uppmärksammas elev med upprepad eller längre frånvaro ska rektorn se till att det skyndsamt startas en utredning om orsakerna till frånvaron och vid behov även en utredning om särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera när utredningar startats och slutförts för respektive elev under perioden den 17 augusti till och med den 20 oktober 2023. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i och med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 16 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Karlskoga kommun en anmärkning avseende brister rörande att särskilt beakta skolenhetens resultat på de nationella proven i samband med betygssättning, planen mot kränkande behandling samt anmälan om kränkande behandling. Karlskoga kommun ska senast **fredag den 27 oktober 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, anmälan om särskilt stöd, utredning om särskilt stöd i samråd med elevhälsan,

åtgärdsprogram, studiehandledning på modersmålet, rätten att gå om en kurs, förebyggande trygghetsarbete, att lärare agerar vid kränkningar samt utredning av kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:3014) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys, våren 2022 inlett en tillsyn av Möckelngymnasiet Ro 2 i Karlskoga kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Möckelngymnasiet Ro 2 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, åtgärdsprogram, studiehandledning på modersmålet, rätten att gå om en kurs, nationella prov, trygghetsarbete, kränkande behandling, mobiltelefoners användning i undervisningen, skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt frånvaroutredningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 24-25 maj 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, betygskataloger, planen mot kränkande behandling, frånvarostatistik och frånvaroutredningar. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framgår att elever som blivit anmälda till rektorn för behov av särskilt stöd inte alltid utreds. Detta bekräftas också av inkommen dokumentation till Skolinspektionen av vilken framgår att flera elever inte har blivit utredda för behov av särskilt stöd. Av intervju med rektorn framgår att elever som inte blivit utredda för behov av särskilt stöd visserligen har diskuterats och i viss mån utretts av elevhälsan. Dock har dessa elever enligt rektorn inte utretts såsom skollagen föreskriver eller i enlighet med de rutiner som skolenheten har för utredning av behov av särskilt stöd. Av intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framgår vidare att även om elever inte alltid utreds, får elever som anmäls till rektorn alltid olika former av stöd i skolarbetet. Av intervju med lärare framgår vidare att de inte alltid vet om en elev som anmälts till rektorn verkligen har utretts och huruvida ett åtgärdsprogram har upprättats. Dock känner lärare till att elever som anmälts till elevhälsan får olika former av stödåtgärder.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Möckelngymnasiets Ro 2 arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Utredningen visar att rektorn inte alltid startar utredningar om särskilt stöd trots att anmälningar om särskilt stöd har inkommit till elevhälsoteamet. Om en elevs behov av särskilt stöd inte utreds riskerar eleven att helt eller under en viss tid bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till. Utan en utredning är det också svårt för lärare och rektorn att veta att eventuella åtgärder som sätts in motsvarar elevens behov. Dessutom brister rätts-säkerheten för elev och vårdnadshavare vilka efter slutförd utredning ska underrättas om det beslut som rektorn fattar om att upprätta eller inte upprätta ett åt-

gärdsprogram och hur det går till att överklaga beslutet. Bristerna innebär en uppenbar risk för att eleverna inte ges möjligheter att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och representanter för elevhälsan samt lektionsobservationer framgår att det förekommer att elever under lektioner använder mobiltelefoner till annat än skolarbete. Detta sker utan att lärare har gett elever instruktion eller lov att använda sina mobiltelefoner. Av lektionsobservationer framgår också att det varierar huruvida lärare agerar när elever använder sina mobiltelefoner till annat än skolarbete. Lärarna uppger att de har en gemensam regel på skolan gällande att mobiltelefoner inte får användas under lektionerna annat än i undantagsfall, men att det varierar hur regeln efterlevs.

Av inkommen dokumentation och av intervjun med rektorn framgår att en särskild rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning saknas på skolenheten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärarens instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt

första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Det framgår vidare av förarbetena till skollagen att det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bl.a. framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Möckelngymnasiet Ro 2 inte uppfyller lagens krav avseende användandet av mobiltelefoner i undervisningen. Tillsynen visar att det förekommer att elever använder sina mobiltelefoner till annat än skolarbete utan att lärare gett instruktion om detta. Tillsynen visar också att lärare inte alltid agerar när elever under lektioner använder sina mobiltelefoner till annat än skolarbete. Skolinspektionen bedömer också att skolenheten saknar skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framgår att det på skolan finns elever med upprepad eller längre frånvaro där orsaken till frånvaron inte har utretts. Av dokumentstudier framgår att det finns 112 elever med en frånvaro på över 15 procent under perioden 15 augusti 2022 – 19 maj 2023. Statistiken omfattar både giltig och ogiltig frånvaro

Av intervju med rektorn framgår att det är respektive mentor som anmäler upprepad eller längre frånvaro till elevhälsoteamet. Samtliga intervjugrupper uppger att det är elevens mentor som utreder frånvaron utifrån en gemensam digital mall. Personalen i elevhälsan involveras beroende på orsakerna till elevens frånvaro. Av inkommen dokumentation framgår att under läsåret 2022/2023 har elva frånvaroutredningar gjorts av mentorer. Av intervjuer med rektorn, företrädare för elevhäl-

san och av huvudmannens komplettering framgår att det förekommer fall där elever med upprepade eller längre frånvaro inte har utretts men att det borde ha gjorts.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Vid upprepade eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Möckelngymnasiets Ro 2 arbete med att utreda elever med upprepade eller längre frånvaro. Tillsynen visar att alla elever med sådan frånvaro inte utreds. Tillsynen visar att det förekommer fall där elevers frånvaro inte har utretts trots att detta borde ha gjorts.

Att långvarig eller problematisk frånvaro inte alltid utreds riskerar att medföra att effektiva åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro inte sätts in i rätt tid, alternativt inte sätts in alls. Att tidigt upptäcka skolfrånvaro, utreda orsaken till samt vidta åtgärder utifrån dessa orsaker är avgörande för att en elevs frånvaro inte ska eskalera och bli långvarig.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Karlskoga kommun verksamhet vid Möckelngymnasiet Ro 2 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning av särskilt stöd, mobiltelefoners användning i undervisningen, skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt utredning av frånvaro. Det finns därför skäl att förelägga Karlskoga kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolverkets statistik avseende vårterminen 2022 framgår att 70 procent av eleverna i kursen matematik 2B vid Möckelngymnasiet Ro 2 erhöll ett högre kursbetyg än vad resultatet på genomfört nationellt prov visade. För riket som helhet erhöll 31 procent ett högre kursbetyg än vad resultatet på genomfört nationellt prov i matematik 2b visade vårterminen 2022. Även 43 procent av eleverna i kursen svenska 3 vid Möckelngymnasiet Ro 2 erhöll ett högre betyg än vad resultat på genomfört nationellt prov visade. För riket som helhet erhöll 32 procent ett högre kursbetyg än vad resultatet på genomfört nationellt prov i svenska 3 visade vårterminen 2022.

Enligt lärare togs ett beslut att frångå att särskilt beakta nationella provens resultat vid betygssättning vårterminen 2022 gällande kursen matematik 2B. Anledningen var att proven upplevdes som svåra och att eleverna presterade bättre på de matematikprov som genomförts i kursen under hela läsåret. Även rektorn uppger att hen var delaktig i dessa diskussioner med undervisande lärare. Rektorn uppger också att hen kände till att betygen som sattes i kurserna matematik 2b och svenska 3 i hög grad avvek från resultaten på de nationella proven. Rektorn och lärare uppger dock vid intervjuer att det finns en medvetenhet hos lärarna att resultat på de nationella proven särskilt ska beaktas vid betygssättning om det inte finns särskilda skäl.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (15 kap. 25 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att formuleringen "särskilt beaktas" inte innebär att provet helt ska styra betyget utan att provet även fortsättningsvis ska utgöra ett stöd vid betygssättningen. Enligt läroplanerna för de berörda skolformerna ska läraren vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper. Läraren ska, som ansvarig för betygssättningen, även framöver göra en slutlig och allsidig bedömning av de kunskaper och färdigheter som eleven har uppvisat i förhållande till de aktuella kunskapskraven. Således kan resultatet på ett nationellt prov inte ensamt utgöra

underlag för betygssättningen eftersom ett enda prov inte kan pröva alla de kunskaper och färdigheter som undervisningen ska ge. (Prop. 2017/18:14 s. 25)

Av förarbetena framgår vidare att med särskilda skäl avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som gör att den betygssättande läraren ska kunna göra ett avsteg från huvudregeln att resultatet på ett nationellt prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. Typiskt sett bör det vara fråga om situationer där provresultatet eller resultat på delprov inte ger en rättvisande bild av vad som tidigare är känt om elevens kunskaper och detta beror på omständigheter som eleven inte själv råder över. Det kan exempelvis vara fråga om felande teknik och hjälpmedel som inte fungerat vid ett delprov. Det kan också vara fråga om personliga förhållanden, t.ex. dödsfall i familjen eller vänskretsen eller andra omvälvande händelser. Det kan dock även vara fråga om omständigheter som eleven själv förfogar över, såsom att det har konstaterats att eleven har fuskat vid provet. (Prop. 2017/18:14 s. 26)

I gymnasieförordningen framgår att syftet med nationella prov är att stödja betygssättningen (8 kap. 3 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att resultat på nationella prov inte har särskilt beaktats vid betygssättning i kurserna matematik 2b och svenska 3 vårterminen 2022. Tillsynen visar att en stor andel elever fått ett högre kursbetyg än vad deras resultat visat vid rättning av nationella prov i kurserna matematik 2b och svenska 3.

Av skollagen framgår att resultat på nationella prov särskilt ska beaktas vid betygssättning. Av förarbeten till skollagen framgår även att en lärare inte kan bortse från resultatet på ett nationellt prov eftersom provet är välkonstruerat och noga utprövat. Dessutom är provet utvecklat just för att vara ett stöd vid betygssättningen och för att leda till en ökad likvärdighet i bedömningen av elevers kunskaper.

Visserligen har skolenheten kunskap om att de nationella proven särskilt ska beaktas och diskussioner hölls mellan lärare och rektorn gällande avvikelserna vårterminen 2022. Lärarna menar också att de har använt sig av annat bedömningsmaterial där elevernas kunskaper framkommer.

Trots detta vill Skolinspektionen i sammanhanget betona vikten av att skollagen följs vad gäller att särskilt beakta resultat på nationella prov, och att skälen som skolenheten anger inte är att betrakta som särskilda skäl. Syftet med nationella prov är bland annat att säkerställa en likvärdig betygssättning. Om skolor bortser från vad resultat på nationella prov visar, finns det en risk för att grunden för betygssättningen varierar på ett sätt som inte är rättssäkert eller likvärdigt för eleverna.

Planen mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I skolenhetens plan mot kränkande behandling för läsåret 2022/2023 saknas en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan har genomförts. Av intervju med rektorn framgår att en sådan redogörelse inte finns.

Vid intervjuer med rektorn och lärare framkommer att eleverna inte medverkar när planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över. Vid elevintervjuer framkommer dessutom att de flesta elever inte har kännedom om planen mot kränkande behandling. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att planen går igenom med eleverna vid läsårsstart och ibland också på förekommen anledning. Rektorn uppger att elevernas medverkan i planen kan förbättras.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in efterföljande års plan. (6 kap 8 § skollagen)

Enligt förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordning 2006:1083)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med planen mot kränkande behandling. Dels finns inte den redogörelse av genomförda åtgärder som enligt författningarnas krav ska finnas i efterföljande års plan, dels sker inte upprättande av, uppföljning eller översyn av planen under medverkan av eleverna.

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter ur elevhälsan och rektorn framkommer att skolenheten har rutiner för att anmäla, utreda, åtgärda och dokumentera kränkningar. De intervjuade uppger att rutinerna är implementerade och åtföljs.

Lärare och rektorn uppger att om en elev upplever sig kränkt upprättas alltid en kränkingsanmälan, likaså om det är situationer som är relaterade till diskrimineringsgrunderna. Av intervjuer med lärare förekommer dock exempel på ett av programmen där händelser inte har anmälts till rektorn. Situationen reds dock alltid ut och tas upp med berörd elev vid exempelvis mentorssamtal. Av inkommen dokumentation framgår att det har gjorts fyra anmälningar om kränkande behandling på skolenheten under läsåret.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567). (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Möckelngymnasiets, Ro 2, arbete med att anmäla kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar förvisso att kränkningar som regel anmäls och att skolenheten har implementerade rutiner. Det förekommer dock att vissa kränkningssituationer som bedöms som mindre allvarliga av personalen inte anmäls och utreds. När personalen får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling görs dock alltid en anmälan.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Karlskoga kommuns verksamhet vid Möckelngymnasiet Ro 2 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att särskilt beakta nationella provens resultat, planen mot kränkande behandling samt anmälan om kränkande behandling.

Utredningen visar att skolan valde att inte särskilt beakta nationella provens resultat i kursen matematik 2B och svenska 3 trots att särskilda skäl inte förelåg. Det finns dock en medvetenhet hos lärarna om skollagens krav och beslutet att frånga författningarnas krav vårterminen 2022 får därav anses vara en engångsföreteelse. Vidare visar utredningen att det saknas en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan mot kränkande behandling har

genomförts samt att elevernas medverkan i planen är bristfällig. I övrigt så har dock skolan en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Vidare framkommer att personalen som regel alltid anmäler eventuella kränkningar som förekommer i verksamheten men att det på ett av skolans program förekommit fall där så inte har gjorts. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Karlskoga kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter från elevhälsan framgår att extra anpassningar ges inom ramen för undervisningen om en elev befaras att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Det framkommer vidare att elevhälsans personal och lärarna samverkar i arbetet med extra anpassningar. Lärarna uppger att extra anpassningar görs utifrån elevens behov och att överlämnningarna från högstadiet är en viktig del i detta arbete. Vidare uppger lärarna att de gör både generella och individuella anpassningar i klassrummet. Generella anpassningar är till exempel instruktioner på tavlan, inläsningstjänst och pauser. Extra anpassningar på individnivå är exempelvis hjälp med att tolka en uppgift, förlängd provtid och digitala hjälpmedel för elever med läs- och skrivsvårigheter.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framgår att en anmälan om särskilt stöd görs när en elev riskerar att, trots extra anpassningar, inte uppfylla betygskriterierna. Trots att anmälan görs på olika sätt är det tydligt för elevhälsoteamet, det vill säga rektorn, specialpedagog, kurator och skolsköterska, när en anmälan om särskilt stöd är gjord.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning i samråd med elevhälsan samt åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med representanter för elevhälsan framgår att vid en utredning om särskilt stöd sker samråd med olika professioner inom elevhälsan beroende på elevens behov. Det framgår vidare att delaktiga i en utredning är mentorn, undervisande lärare, elevhälsan, eleven och omyndig elevs vårdnadshavare. Det framgår av intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare att när utredningen är klar fattar rektorn beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram.

Vidare framgår att det är skolenhetens specialpedagog som skriver åtgärdsprogrammen och elev samt omtydlig elevs vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga vid utarbetandet av åtgärdsprogrammet. Rektorn och representanter för elevhälsan uppger vid intervjuer att det är rektorn som beslutar om och skriver under åtgärdsprogrammen. De uppger även att åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas av specialpedagogen.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av anges också elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses samt datum och ansvarig för uppföljning och utvärdering. Åtgärdsprogrammen innehåller också en överklagandehänvisning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att i en utredning om särskilt stöd ska samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Dessutom framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att det inte finns några elever med behov av studiehandledning på modersmålet vårterminen 2023.

Samtliga intervjugrupper uppger dock att det ges möjlighet till studiehandledning om en elev skulle ha behov av det. Det är lärarna som anmäler behovet till elevhälsoteamet där även rektorn ingår.

Rättslig reglering

Av gymnasieförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

Studiehandledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (9 kap. 9 § gymnasieförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rätten att gå om en kurs

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framgår att elever som inte når godkänt betyg i en kurs informeras om rätten och ges möjligheten att gå om en kurs. Elever som inte får godkänt på gymnasiearbetet informeras också om rätten och ges möjligheten att göra om gymnasiearbetet. Rektorn uppger att informationen ges av elevens mentor eller undervisande lärare.

Rättslig reglering

Enligt gymnasieförordningen framgår att om en elev inte har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl.

En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet eller gymnasiesärskolearbetet har rätt att göra om arbetet en gång.

Om en elev har fått betyget F på en stor andel av kurserna under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, gå om också sådana kurser som eleven fått lägst betyget E på under läsåret. (9 kap. 1 § gymnasieförordningen)

I Läroplanen för gymnasieskolan framgår att elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har. (Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande trygghetsarbete

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan, lärare och elever framgår att det bedrivs ett förebyggande trygghetsarbete. Skolenheten följer upp tryggheten genom enkäter, hälsobesök och skyddsronder. Utifrån resultaten genomförs olika åtgärder såsom klassaktiviteter och gruppstärkande arbete under klassråd. Planen mot kränkande behandling visar också på att det finns ett årshjul för arbetet.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § andra stycket skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Att lärare agerar vid kränkning och utredning av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentation och av intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att alla som arbetar på skolenheten agerar då en elev utsätts för kränkande behandling. För varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen och rektorn mottar ser rektorn till att det startas en utredning där omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna utreds och i förekommande fall vidtar de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Vidare framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

Det framgår dessutom av skollagen att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

Enligt skollagen är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567). (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Tobias Thorén

Beslutsfattare
Signerat av: Tobias Thorén

X Helena Forsberg

Föredragande
Signerat av: Helena Forsberg